

تيانشان قاراۋىلى

اۆتونومىيالى رايون بويىنشا تۇڭغىش تويىنغى ماڭىردى سازدىقئار دىڭ ئىزىمى جاريالاندى

8 سازدىق تىزىمدىگكە ەندى

دىڭ ورنالاسۋى كەڭ، ئمۇرى مول، اۋماعى بىرشا-ما كەڭ، باسئىسى، التاي ناۋىنا، تيانشان ناۋىنا، كۇنلۇن ناۋىنا جانە التىن تاۋ مەن تارىم ويپاتىنا، جوڭغار ويپاتىنا ورنالاسقان، جالىي جەر اۋدانى 3 مىلليون 948 مىڭ 200 گەكتار، تۇتاس رايون جەر اۋدانىنىڭ %24ئىن يەلەيدى، مەملەكت بويىنشا 5 – ورنىدا. قازىرگە دەيىن تۇتاس شىنجياڭدا سازدىق تېيىندەگى مەملەكت دارەجەلى جاراتلىستىق قورقە-تان ەكەۋ، سازدىق تېيىندەگى اۆتونوميالى رايون دارەجەلى جاراتلىستىق قورىقتان تورئەۋ، مەملە-كت كەت سازدىق باقتاشسانا 15ئى قۇرلىپ، سازدىق جاراتلىستىق قورغى مەن مەملەكت سازدىق باقە-شاسىن نەگىز ەتكەن سازدىقتى قورعاۋ جۇيەسى باسە-تاپقى قاماددا قالىپتاستى.

ەكىپىندەي ىلگەرلەگەن 5 جىلدا

چىن زوۋىڭى:

تاۋ قويناۋىنداعى قۇرش ايەل

2017 – جىلى 9 – ايدا چىن زوۋفىڭ جىعىن اۋىلىنا كەلىپ پارتكومنىڭ ورنىباسار شۇجىي بولادى. مىندەتكە تاعاينىالۋدان بۇرىن اۋدان باسە-شىلارى ونىمەن اڭگىمەلەسكەندە، شەكارانى ورنقە-تىرە شۇ جىعىن اۋىلىنىڭ ماڭخادى الدى ىرى ىمىسى دەپ تاپسىردى. چىن زوۋفۇڭ مىندەتكە تاعاينىدالە-ئاننان كەينىڭى بىرىنىشى جۇمىسى شەكارا لەنىياسنا بارىپ شارلاۋ بولدى.

تاۋ ساعاسىندا زىعرىق جەل سۇيەكتەن وتەە-دى، اۋا رايى، ئمىپتى، سان قۇبىلادى. كەي كەزە-دەرى بورانغا قار ارالاسىپ، قوبىي – قونىشىن قارغا تولتىرادى دا، قار ەرىگەننەن كەيىن كىپمەدرى شىلقىلداپ سۇ بولادى، ەڭ اقىرىندا كىپمەدرى قاۋدىرلاپ قاتىپ قالادى. ”سنىشاما جاپاە-ماشاشە قاتتى شارت – جاعايدا، چىن شۇجي باتلىدقپەن كوپىشىلكىنى باستاپ تەڭىز دەڭگەيىنىسن 5000 مەتر دەن استام بىيكتەگى ەڭ بىيىك جەرگە شىعادى“، – دەدى قۇندۇز نۇرالى.

تاۋ جولى وتە قىيىن، اسىرەسە، قار جاۋعان كۇندەرگە تۇرا كەلسە، ئمىپتى، قىيىن. بىر جولى چىن زوۋفۇڭ تاۋغا شارلاۋغا شىققان كەزدە، جولىدلى قالىڭ قار باسىپ قالىپ، كەيىىر جول بولەە-گىندە مۇز قاتادى، كوپىشلىك كۇرەكپەن جول اشىپ، اۆتوكولىك جۇرە ەمايتىن جول بولەگىنە بارغاندا، جاقىن ماڭمادى شەكارا شارلاۋ تۇيىنىتىن

ات سۇراپ ەسنىپ، اتپەن العا تارتادى.

ار جولى وتىباسلارىن ارالاپ، حال – جاعداي ۇعسىقاندان، چىن زوۋفۇڭ ۇنەمى كىشكەنتتاي داپتەە-رىن الا ىجۇرىپ، بۇقارانىڭ پىكىرىن، ۇنىستىتارىن جانە ۇندىرىس پەن تۇرمىستاعى قىيىشلىقتارىن

بايەكە كەلدىبەك:

شەكارا قورغانىس لەنىياسىنداعى ”ئىرى كارتا“

شارلاۋ بويىنشا جول باستاۋىشى بولپ، ونىڭ ۇمىرىنىڭ باسىم كوپ بولىگى پامپر ۇستىرىندەگى شەكارا لەنىياسىندا وتەدى.

جىل بويى تاۋ اسىپ، تاس باسقان بايەكە تاشقورغان شەكارا لەنىياسىنداعى سايە – سالانى بەس ساۋاسىنداي بىلەتتىندىكتەن، جەرگىلكىتى ورنىنداعى ارىيا مەن خالىق ونى شەكارا قورغانىس لەنىياسىنداعى ”ئىرى كارتا“ دەپ اتايتىن.

1997 – جىلى 9 – ايدا كاپراپ وزەنىنىڭ سۋى تاسىپ جاتادى، بايەكە 5 شەكارا قورغانىس جاۋىندە-گەرىن باستاپ قوداسپەن وزەننەن وتەدى، ەڭ الە-دىدا كەلە جاتقان ول اساۋ تولقىنىنىڭ سوققىسىمەن ۇلكەن تاسقا سوعىلپ، ايعاى سىنىپ، اۋىرغاندا ەسنىن تانىپ قالا جازدايدى. سول كەزدە ەندى بىر شەكارا قورغانىس جاۋىنگەرىن دە اساۋ تولقىن الا جونەلەدى، وسىنداي قاتەرلى جاعايدا بايەكە جاراتاتىنا قاراماستان سۇغا سەكىرىپ ئتۇسىپ، شەكارا قورغانىس جاۋىنگەرىن اجال اۋزىنان ارشالايدى. الايدا بايەكە ەسنىن تانىپ قالادى، بىرنەشە ساعاتتىق شۇعل قۇتقارۋدان كەيىن بەتى بەرى قاەرايدى.

بايەكەنىڭ شەكارا قورعاۋ ومىرىندە كەزدەسەە-كەن شۇعل، قىيىن، قاتەرلى جاعايدايلارى ساناپ تاە-ۇسىقسىز، بىىراق ول ەجەلدەن شەگىنىشكەتكەن جانە باس تارتقان ەمەس. اكەسىنىڭ وتان ۇشۇن شەكارا قورعاۋ بۇلجىماس سەنىمى ونىڭ جۇرەگىنە تەرەڭ ۇيالاعان ەدى.

3.رىدىكى ورتالىقتىڭ شىنجاڭ قىزىلتى چوڭىندىكى اڭگىمە ئاچمىچلىسىنىڭ رۇخس ۇرۇلدىلىك، داپكەتلىرىدىلىك

جانا داۋىردىكى چوڭىڭدا شىنجاڭ قۇرۇلتايشىناپتىق

(ياسى 1 – بەتتە)

ارتۇ جىلدامدىعى 1 – ايدان 6 – ايعا دەپىنگىدەن 4.8 پايىز جوعارىلاپ، پايداسى 10 مىلليارد 792 مىلليون يۇانغا جەتىپ، سايكەس مەزگىلدەگىمەن سالىستىرعاندا، زىياننان قۇتىلىپ، ارتقان پايداسى 11 مىلليارد 718 مىلليون يۇانغا جەتكەن. فىنانس كاسىبىنىڭ اينالىمى ورنىقتى بولپ، ناقتى ەكونومىكاغا قىزمەت وتەۋ قۇاىي كورنەكە. تى ارتقان. فىنانس كاسىي نازاردى اۆتونوميالى رايونىنىڭ كەلەلى ستراتەگىيالىق ورنالاستىرۋلارىنا جانە كاسىپ سالاىسى دامۇىنا شوعىرلاندىرىپ، ناقتى ەكونومىكىانىڭ جوعارى ساپالى دامۇىنا دەم بەرۋ سەرىپنى كورنەكتى كۇشەيگەن. 1 – ايدان 9 – ايعا دەپىن جىيىنى 27 مىلليارد 508 مىلليون يۇان كىرىستى جۇزەگە اسىرىپ، سايكەس مەزگىلدەگىدەن %8.8 ارتقان.

ساۋدا كاسىبىنىڭ ارتۇ تەبىنى كۇشەيىپ، كىرىس ونىمدىلىگى قاتار ارتقان. 1 – ايدان 9 – ايعا دەپىن تۇنتۇ بازارنىڭ قالىنىا كەلۇ بەتالەەسى جاقسارىپ، ساۋدا كاسىبىنىڭ، اسىرەسە، جىمپيا – ونەر كاسىپ بۇيىمدار ساۋدا كاسپورىنىداە رىنىڭ ونىمدىلىگىنىڭ ارتۇ مولشەرى بىرشاماشام زور بولپ، جىيىنى 188 مىلليارد 22 مىلليون يۇان كىرىستىى جۇزەگە اسىرىپ، سايكەس مەزگىلدەگىدەن %51.6 ارتقان؛ پايداسى 456 مىلليون يۇان بولپ، سايكەس مەزگىلدەگىدەن %98.3 ارتقان. قۇرىلىس كاسىبى التىن ۋاقىتئاعى قۇرىلىس چۇرگىزۇ مەزگىلنى سىقتاپ يگەرىپ، كولەمدى ارتۇ كۇيىن جالعاستىرعان. 1 – ايدان 9 – ايعا دەپىن 29 مىلليارد 489 مىلليون يۇان كىرىستى جۇزەگە اسىرىپ، سايكەس مەزگىلدەگىدەن %66.7 ارتىپ، ارتۇ جىلدامدىعى الدىڭغى جارتى جىلدامىدان 12.8 پايىز جوعارىلانغان؛ پايداسى بىر مىلليارد 134 مىلليون يۇانغا جەتىپ، سايكەس مەزگىلدەگىدەن 793 مىلليون يۇان ارتىپ، تاس چول يىنجەنەرىياسى، تۇرغىن ۇي، سونداي – اق قالا قۇرىلىستارىنىڭ ورناتۇ بولەەگى بىرشاماشام تەز ارتۇدى جۇزەگە اسىرعان.

ەگىن، مال شارۋاشلىعى بازارىنىڭ ومىرەشەڭدىگى ۇزدىكىسىز ارتىپ، ساپاسىن جوعارىلاەتىپ، ونىمدىلىگىن ارتتىرۇ دارەجەسىن جوعارىلاە 1 – ايدان 9 – ايعا دەپىن 14 مىلليارد 614 مىلليون يۇان كىرىستىى جۇزەگە اسىرىپ، سايكەس مەزگىلدەگىدەن %80.15 ارتىىپ، جىيىنى 136 مىلليون يۇان پايدا تاۋىپ، سايكەس مەزگىلدەەگىمەن سالىستىرعاندا زىياننان قۇتىلىپ، ارتقان پايداسى 194 مىلليون يۇانغا جەتىپ، ئمۇرلى علم – تەخنىكادا جاڭخالىق اشۇ فاككتورلارى اۋىل شارۋاشلىعى ەگمىشلىگى، ۇندىرىس قۇرىلغىلارى، ەكولوگىيالىق اۋىل شارۋاشلىعى، اۋىل شارۋاشلىعى ونىمدەرىن باستاپقى قاماددا مانەرەلۇ سىياقتى سالالارغا شوعىرلاىپ، ەگىن، مال شارۋاشلىقىنىڭ ساپاسىن جوعارىلاتىپ، ونىمدەەدىلىگىن ارتتىرۇ جانغا ارناسى باستاپقى قادامدا قالىپتاسقان.

(ياسى 1 – بەتتە)

سونىمەن 100 مۇ جەردى كوتەرمەگە الىپ، ماقەتامەن بىتتە قايناسقان ۇمىر ساپارىمدى باستاەدىم، – دەدى.

ول كەزدەگى اۋىل شارۋاشلىعى ماشىنىلالە رىنىڭ ساۋساقپەن سانارلىقتاي ازدىعى يىمىن انانەياتنىڭ الى ەسىندە، ماقئاشىلار باسقالماردىڭ ماشىناسىن جالعا الپ پايدالانۇ ۇشۇن جاپىرىلالە قاتارغا تۇراتىن. ”تۇقىم سىڭىرۇگە 2 ايدان استام ۋاقىت قاجەت، 3 – ايدىڭ سوڭىنان باستاپ 5 – ايدىڭ سوڭىنا دەپىن قارىبالاستىققا تۇسەتتىبىز. تەخنىكا تەتىگىن بىلىمگەندىكتەن، ونىڭ ۇستىنە ەدال ۋاقىتىندا تۇقىم سىڭىرىلمەەگەندىكتەن، ماقتانىڭ مۇ باسىندىق ۇنىمىى جوعارى بولمايتىن، سول جىلى 100 مۇ جەردەن نەبارى 30 نەشە مىڭ يۇان عانا اقشاشا تاپتىم“.

بۇعان يىمىن اناپاتنىڭ كۇڭلى كونىشەيدى. 1999 – جىلى ول اقشاشا جىناپ، تۇڭغىش رەت وزىنە تاۋەلدى تراكتور ساتىپ الپ، ۇزى تۇقىم سىڭىردى. تۇقىم سىڭىرۇ ماسەلىسى شەشلىگەننەن، ماقتا تەرۇ ماسەلىسى ونى مازالاپ كەلدى. 100 مۇ جەردەگى ماقتانى تەرۇگە جىلىنا 10 نەشە ماقتا تەرۇشى قاجەت، كەيدە اۋدان ورەتالىعىنا بارىپ ادام زىدەۋ كەرەك، كەيدە، ئىبەتتى، باسقا اۋدان – قالالارغا قاراي سابىلاسلەك. ”تابىلغان كۇنىنىڭ وزىندە ولاردىڭ نىشەرسى اتى، جاتار ورنىن ازىرلەپ، ماقتانى الامغىسىز تەرۇشە مۇمكىندىك جاساۋ كەرەك“ دەپ ۇسوزىن سابىقتاەغان يىمىن اناپات: ار جىلعى تەرۇ – جىناۋ ماۋەسىمى جايىشلىقتا 3 ايعاشا جۇقى سوزمالاتىن، – دەدى.

”قازىرگى جاعداي مۇنان مۇلدە باسقاشاشا. ۇيىمىدە 5 جوعارى ات كۇشىندىك تراكتور بار، وعان قوسا ماقتا تەرۇ ماشىناسى، ەدارى بۇرۇكۇ ماشىناسى، ۇشقىش اپپاراتى سىندى ئمۇرلى ماشىنىلار تولىق، ماقتا تۇقىمىن سىڭىرۇدەن

الدىڭغى 3 ماۋسىمدا اۆتونوميالى رايونداەى مەملەكت مەنىڭسىگىدەگى كاسپورىنىداردىڭ ەكونومىكالىق اينالم ناتىجە تىزمىنە تالداۋ جاەساعاندا، اۆتونوميالى رايون دارەجەسىندە باقىلاپ – باسقارمالاتىن كاسپورىنىداردىڭ بەينەسى كورنەكتى بولپ، ۇرتسى 9 اي بويى ەكى ورنىدى سان بويىنشا ارتۇدى باقتانغان؛ پايدالەسى 2019 – جىلداى سايكەس مەزگىلدەگىدەن 4 ەسەگە جۇىق ارتىپ، 2 جىلدا ورتاشەبىپىن 1.2 ەسە ارتىپ، ونىمدىلىك دەڭگىيى تارىختاعى سايكەس مەزگىلدەگى ەڭ جاقسى ورەگەجەتكەن. مۇنىڭ سەبەبىن چىن حايشان، نەگىزدەن، تومەندەگى جاقئارغا جىناقئادى:

اۋەلى، سانى مەن باعاسى تۇگەل ارتىپ، ۇندىرۇ مەن ساتۇ گۇلدەندى، جاساۋ كاسىي ارتۇغا باستاماشا بولدى. 1 – ايدان 9 – ايعا دەپىن مىس، الۋمىيىن، نىكەل، PVC، مەتپىل سىپىرتى سىياقتى نەگىزگى ونەر كاسىپ ونىمدەردەەنىڭ ۇنىم مولشەرى ۇرتسى ارتىپ، باعاسى جوعارى دەڭگىيدە اينالم جاساپ، تارىختاعى جوعارى ورەگە جەتتى، ونىمدىلگى جىمپيا شىكەزاتىن جاساۋ، ئمۇتسى مەتال مانەرلۇ كاسىبىنىڭ ارتۇ مولشەرىنىڭ كورنەكتىلەنۇى جاعىندا بەينەلەندى؛ شىكىزاتپەن قامداۋ قامداۋعا كەپىلدىك ەتىپ مولشەرىن قويا بەرۇدىڭ جانە كومىر باعاەسىنىڭ كۇشتى نىقپالىنا ۇشراپ، كومىر بۇيىمىداەرنىن تولايىم ساتۇ كاسىبىنە سان مەن باعا ەكى جاقئان تىرەك بولپ، شارۋاشلىق ناتىجەسى كورنەكتى جوعارىلادى.

ونان قالسا، سالىق اقىسى، جۇمىستاندىرۇ ورنىقتىلىق بارىسىندا ارتىپ، قوعامعا قوسقان ۇلەسى كورنەكتى جوعارىلادى. 1 – ايدان 9 – ايعا دەپىن ۇز دارەجەسىندە باقىلاپ – باسقارەلاتىن كاسپورىنىدار جىيىنى 38 مىلليارد 230 مىلليون يۇان ەڭبەك ۇندىرىس جالىي قۇنىن جۇزەگە اسىرىپ، سايكەس مەزگىلدەگىدەن %150.6 ارتتى؛ جۇمىشىى – قىزمەتكەرلەر سانى 89 مىڭ ادامغا جەتىپ، سايكەس مەزگىلدەگىدەن %9.1 ارتتى؛ تاپسىرعان سالىق اقىسى جىيىنى 6 مىلليارد 10 مىلليون يۇانغا جەتىپ، سايكەس مەزگىلدەگىدەن %117.3 ارتتى.

ەڭ سوڭىندا، كاسىپ سالاسىن رەتتەۋ ۇزەدىكىسىز ساپاللانپ، تۇراقتى مۇلككە قوسىلغان قارجىنىڭ ارتۇى كورنەكتى بولدى. 1 – ايدان 9 – ايعا دەپىن ۇز دارەجەسىندە باقىلاپ – باسەربالاندىن كاسپورىنىدار تۇراقتى مۇلككە جىيىنى 13 مىلليارد 420 مىلليون يۇان قارجى قوسىپ، سايكەس مەزگىلدەگىدەن %29.7 ارتتى. كومىر جىمپيا ونەر كاسىبى، ەلەكتىرمەن، جىلۇمەن قامداۋ، قاتىناس – تاسىمال، ئوقىماشلىق، ساپاەحات جانە كۇنتىۋ سالاسنا قارجى قوسۇ مولشەرى بىرشاماشام زور بولپ، مەملەكت مەنىشىگىندەگى دەگى مال – مۇلك، مەملەكت مەنىشىگىندەگى كاسپورىنىداردىڭ خالىق تۇرمىسىن قامتاماسىز ەتۇ جانە جاقسارتۇ جاعىنا قوسقان ۇلەسى ۇزەدىكىسىز ارتتى.

تارتىپ تەرۇ – جىناۋعا دەپىن تۇتاس بارىستىق ماشىنىلاسۇدى جۇزەگە اسىردىق، 1000 مۇ جەرگە تۇقىم سىڭىرۇگە ەڭ ۇزاعاندا 5 كۇن كەتەدى، ۇش – اق كۇندە تۇگەلدەي تەرىلىپ بولادى، ۋاقىت ۇنەمدەۋمەن بىرگە كۇش – قۇات تا ۇنەمدەلەدى، وتە قولايلى“. قازىرگى ماقتا ەگۇ جاعدايىن تىلگە تىبەك ەتكەندە يىمىن اناپاتنىڭ اۋزى – اۋزىنا تىپەي سوبىلەي جونەلدى: ماقتا ەگۇدى باسقارۇ جاعىندا بىز سۇ مەن تىڭايىقىشى بىر تۇلعالاندىرا تاماشىلاتىپ سۇارۇ ۇلگىسىتەن پايدالانىپ، دالپە – ەدال تاماشىلاتىپ سۇارىپ، دالپە – ەدال تاماشىلاتىپ تىڭايىقىش بەردىك، وسىلايشاشا ۇنەمدەپ قانا قويماي، تىڭايىقىشى دا ۇنەمدەپ، ماقتاەلەك ورتاشاشا مۇ باسىندىق ۇنىمىن 400 كىلوگەرايمان اسردىق ...

يىمىن اناپات وتباسىنىڭ جىلدىق كىرىسى تەك ماقتا ەگۇدەن كەلەيدى. ول بۇدان سىرت 500 تۇياق قوي، 300 باس سىبىر باعىپ وتىر. ۇز ۇيىنىڭ ماقتاسىن تەرىپ بولغاننان كەيىن ول ماقتا تەرۇ ماشىناسىن جۇرگىزىپ باسقالماردىڭ ماقتا تەرۇدەنە كۇمەكتەسەدى.

ۇزىڭ عانا بايساڭ بايعاندىق ەسەپتەلەيدى، كوپىشلىك بىرگە بايساشا ناعىز بايعاندەدىق سانالادى. ۇز ۇيىنىڭ 1000 مۇ جەرىنەن تىس، يىمىن اناپات دوسپەن بىرگە بىر سەلبەمەنىك كووپەراتىۋ قۇرىپ، 230 نەشە جەرىگىلىكتە دىققاندى جۇمىستانۇعا باستاپ، ولاردىڭ ماقتا ەگىپ كىرىستى ارتتىرىپ، بايۇنشا مۇمكىندىك جاسادى.

”قازىر مەن اۋدان ورتالىغىنان ۇي ساتىپ الۇمەن بىرگە، جەڭىل اۆتوكولىك تە ساتىپ الدىم، ۋاقىتىم شىعا قالغاندا وتباسىمداعىلاردى ەرتىپ ساياحاتتايىمىن. وسى بىرنەشە جىلدا بىز كوپتەگەن قالانى ارالادىق، كوز ايامىز بارغان سايمىن كەڭەيىپ، تۇرمىسىمىز بارغان سايمىن باقتى بولا ۇتۇستى“، – دەدى يىمىن اناپات.